

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 18 juli 2024, nr. [42664714], houdende de wijziging van de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs in verband met onder meer de wijziging van de nadere vooropleidingseisen

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikelen 7.25, eerste, tweede en vierde lid, 7.26, eerste en tweede lid, 7.26a, eerste lid, 7.31a, eerste lid, 7.53, zevende lid en 7.56, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

Besluit:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE REGELING AANMELDING EN TOELATING HOGER ONDERWIJS

De Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

- In de begripsbepaling 'bewijs van toelating' wordt 'kandidaat' vervangen door 'aspirant-student'.
- In het derde onderdeel van begripsbepaling 'diploma' wordt 'kandidaat' vervangen door 'aspirant-student'.
- De begripsbepaling 'kandidaat' vervalt.
- De begripsbepaling 'rankingnummer' vervalt.
- In de alfabetische volgorde worden de volgende begrippen ingevoegd:

aspirant-student: degene die zich wil aanmelden of laten inschrijven voor de eerste periode van een associate degree-opleiding met een studielast van 60 studiepunten, voor een propedeutische fase van een bepaalde bacheloropleiding, of indien die fase niet is ingesteld, de eerste periode in een bacheloropleiding met een studielast van 60 studiepunten;

fixustraject: traject binnen een opleiding waarvoor een beperkt aantal studenten kan worden ingeschreven;

rangnummer: uniek nummer dat door de instelling toegekend wordt aan een aspirant-student die de selectie heeft doorlopen, waaruit blijkt hoe hij ten opzichte van de andere deelnemers aan de selectie is beoordeeld;

traject: een programma binnen een associate degree-opleiding of een bacheloropleiding waarvan de studielast en de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student bij de beëindiging van de opleiding moet hebben verworven, gelijk zijn aan die van de opleiding;

variant: de voltijdse, deeltijdse of duale inrichting van de opleiding;

B

In de in de kolommen B tot en met E van onderstaande tabel aangeduide bepalingen van deze regeling wordt 'kandidaat' vervangen door 'aspirant-student'.

A	B	C	D	E
Nr.	Artikel	Lid	Onderdeel	Subonderdeel
1.	1.3			
2.	2.5	1		
3.	2.5	2		
4.	2.5	3		

A	B	C	D	E
Nr.	Artikel	Lid	Onderdeel	Subonderdeel
5.	2.6	1		
6.	2.6	2		
7.	2.6	3		
8.	4.1	1		
9.	4.1	3		
10.	4.1	4		
11.	4.2	1		
12.	4.2	2	aanhef	
13.	4.3	1		
14.	4.3	2		
15.	4.5	1		
16.	4.5	2		
17.	4.5	3		
18.	4.5	4		
19.	4.5	5		
20.	4.5	6		
21.	4.5	7		
22.	4.6	1		
23.	4.6	2		
24.	4.8	3		
25.	4.8	4		
26.	4.8	5		
27.	4.8	6		
28.	4.8	8		
29.	4.9	2		
30.	4.9	3		
31.	4.9	4		
32.	5.3	5		
33.	Bijlage A	2	#	eerste zin
34.	Bijlage B	2	#	eerste zin
35.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	1. Geografische vragen beantwoorden	
36.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	2. Geografische werkwijzen hanteren	
37.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	3. Geografische hulpmiddelen inzetten	
38.	Bijlage F	A. Acht kernthema's aardrijkskunde	1. Aarde, klimaat en landschap	
39.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	2. Bevolking en ruimte	
40.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	3. Bestaansmiddelen	
41.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	4. Arm en Rijk	
42.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	5. Grenzen en identiteit	
43.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	6. Krachten der aarde	
44.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	7. Bronnen van energie	
45.	Bijlage F	I. Aardrijkskunde	8. Water	
46.	Bijlage F	II. Geschiedenis		
47.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	1. Tijd van jagers en boeren (tot 3000 v.C.)	
48.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	2. Tijd van Grieken en Romeinen (3000 v.C. – 500)	
49.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	3. Tijd van monniken en ridders (500–1000)	
50.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	4. Tijd van steden en staten (1000–1500)	
51.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	5. Tijd van ontdekkers en hervormers (1500–1600)	
52.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	6. Tijd van vorsten en regenten (1600–1700)	
53.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	7. Tijd van pruiken en revoluties (1700–1800)	
54.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	8. Tijd van burgers en stoommachines (1800–1900)	

A	B	C	D	E
Nr.	Artikel	Lid	Onderdeel	Subonderdeel
55.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	9. Tijd van wereldoorlogen (1900-1950)	
56.	Bijlage F	B. Tien tijdvakken geschiedenis	10. Tijd van tv en computer (1950–heden)	
57.	Bijlage F	III. Natuur en techniek	1. Onderzoeken	
58.	Bijlage F	III. Natuur en techniek	2. Ontwerpen	
59.	Bijlage F	III. Natuur en techniek	3. Hanteren van onderzoeksobjecten, instrumenten, materiaal en reken- en wiskundige vaardigheden	
60.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Biologie	1. Biologische eenheid
61.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Biologie	2. Instandhouding
62.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Biologie	3. Gedrag en interactie
63.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Biologie	4. Voortplanting
64.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Biologie	5. Groei en ontwikkeling
65.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Natuurkunde en techniek	6. Materie en techniek
66.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Natuurkunde en techniek	7. Energie en techniek
67.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Natuurkunde en techniek	8. Licht, geluid en techniek
68.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Natuurkunde en techniek	9. Kracht, beweging en techniek
69.	Bijlage F	C. Tien kernconcepten natuur & techniek	Natuurkunde en techniek	10. Ruimte

C

In de kolommen B en C van onderstaande tabel aangeduide bepalingen van deze regeling wordt 'kandidaten' vervangen door 'aspirant-studenten' ofwel wordt 'Kandidaten' vervangen door 'Aspirant-studenten'.

A	B	C
Nr.	Artikel	Lid
1.	2.1	1
2.	2.1	2
3.	3.1	6
4.	4.6	Opschrift
5.	4.7	2
6.	4.8	2
7.	4.11	1
8.	4.12	Opschrift
9.	4.17	Opschrift
10.	4.23	Opschrift
11.	4.24	Opschrift
12.	5.3	2
13.	5.3	3
14.	5.3	4

D

Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. Onverminderd de artikelen 4.3 en 4.8 kan de in het eerste lid bedoelde aanmelding betrekking hebben op ten hoogste vier trajecten of varianten binnen ten hoogste drie opleidingen.

2. In de eerste zin van het vierde lid vervalt 'en -plaats'.
3. In het vijfde lid wordt na 'fixusopleiding' toegevoegd 'of een fixustraject'.

E

Artikel 4.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel a wordt na 'opleiding' toegevoegd 'of het traject' en wordt na 'fixusopleiding' ingevoegd 'of een fixustraject'.
2. In het tweede lid, onderdeel b wordt na 'fixusopleiding' ingevoegd 'of een fixustraject'.

F

In Hoofdstuk 4, paragraaf 3, opschrift wordt na 'fixusopleidingen' ingevoegd 'en fixustrajecten'

G

Artikel 4.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na 'fixusopleiding' ingevoegd 'of fixustraject'.
2. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Een aspirant-student kan per fixusopleiding maximaal drie keer deelnemen aan de selectieprocedure.
3. Na het tweede lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
 - 2a. Het instellingsbestuur dat binnen een opleiding één of meerdere fixustrajecten heeft vastgesteld, kan bepalen dat de aspirant-student zich slechts voor één of enkele van die fixustrajecten kan aanmelden.
4. In het zesde lid, wordt zijn 'aanmelding te laten vervallen' vervangen door 'deelname aan selectie niet mee te laten tellen voor het maximum aantal deelnames bedoeld in het eerste lid'.

H

In artikel 4.6, eerste lid wordt na 'fixusopleiding' ingevoegd 'of het fixustraject'.

I

In artikel 4.7a, eerste lid, onderdeel b wordt 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer'.

J

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt 'rankingnummers' vervangen door 'rangnummers'.
2. In het eerste lid wordt na 'opleiding' toegevoegd 'of traject'.
3. In het tweede lid wordt 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer' ofwel wordt 'rankingnummers' vervangen door 'rangnummers'.
4. In het derde lid wordt 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer'.
5. In het vierde lid wordt 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer'.
6. In het achtste lid wordt 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer'.
7. In het tiende lid, wordt 'bedoeld in het achtste lid' vervangen door 'bedoeld in het negende lid'.

K

Artikel 4.11, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. na 'opleiding' wordt ingevoegd 'of traject'.
2. 'rankingnummer' wordt vervangen door 'rangnummer'.

L

Bijlage A wordt als volgt gewijzigd:

1. De tabel 'Economie' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Actuariële Wetenschappen	*	wisB	wisB	wisB
Bedrijfseconomie	*	*	*	wisA of wisB
Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
Business Administration	*	*	*	wisA of wisB
Business Analytics	*	wisB	wisB	wisB
Econometrics and Data Science	wisB	wisB	wisB	wisB
Econometrie en Operationele Research	*	wisB	wisB	wisB
Economics and Business Economics	*	*	*	wisA of wisB
Economie	*	*	*	wisA of wisB
Economie en Bedrijfseconomie	*	*	*	wisA of wisB
Fiscale Economie	*	*	*	wisA of wisB
International Business	*	*	*	wisA of wisB
International Business Administration	*	*	*	wisA of wisB

2. De tabel 'Gedrag en maatschappij' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Spatial Planning and Design	*	*	*	wisA of wisB

3. De tabel 'Gezondheidszorg' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM	
Bewegingswetenschappen		biol	nat	#	#
Biomedical Sciences		biol	nat	#	#
Biomedische Wetenschappen		biol	nat	#	#
Diergeneeskunde		biol	nat	#	#
Geneeskunde		biol	nat	#	#
Gezondheid en Leven		biol	*	biol + schk	#
Klinische Technologie		biol	nat + wisB	#	#
Klinische Technologie (joint degree)		biol	nat + wisB	biol + nat + wisB	biol + nat + wisB
Medische Informatiekunde	*		nat	nat	nat + (wisA of wisB)
Tandheelkunde		biol	nat	#	#
Zorg, Gezondheid & Samenleving		biol	nat	#	#

4. De tabel 'Landbouw en natuurlijke omgeving' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM	
Agrotechnologie	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)	
Animal Sciences		biol	*	biol + schk + (wisA of wisB)	
Bedrijfs- en Consumentenwetenschappen	*	*	*	wisA of wisB	
Biologie		biol	nat	#	#
Biotechnologie	*		wisB	(biol of nat) + schk + wisB	(biol of nat) + schk + wisB

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Bos- en Natuurbeheer	ak of biol	*	ak of biol	(ak of biol) + (wisA of wisB)
Economie en Beleid	*	*	*	wisA of wisB
Environmental Sciences	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Food Technology	*	*	(biol of nat) + schk	(biol of nat) + schk + (wisA of wisB)
Gezondheid en Maatschappij	*	*	*	wisA of wisB
International Land and Water Management	*	nat	nat	nat + (wisA of wisB)
Internationale Ontwikkelingsstudies	*	*	*	wisA of wisB
Landschapsarchitectuur en ruimtelijke planning	ak of biol	*	ak of biol of ak	(ak of biol) + (wisA of wisB)
Marine Sciences	biol	*	biol + schk	biol + schk + (wisA of wisB)
Moleculaire Levenswetenschappen	*	(nat of nlt) + wisB	(nat of nlt) + schk + wisB	(nat of nlt) + schk + wisB
Plantenwetenschappen	*	*	(biol of nat) + schk	(biol of nat) + schk + (wisA of wisB)
Soil, Water, Atmosphere	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Voeding en Gezondheid	*	*	(biol of nat) + schk	(biol of nat) + schk + (wisA of wisB)

5. De tabel 'Natuur' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Aarde, Economie en Duurzaamheid	*	*	*	wisA of wisB
Aardwetenschappen	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Artificial Intelligence	*	*	*	wisA of wisB
Bèta-gamma	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
BioFarmaceutische Wetenschappen	biol	nat + wisB	biol + nat + schk + wisB	#
Biologie	biol	nat	#	#
Biology	biol	nat	#	#
Business Analytics	*	wisB	wisB	wisB
Business Engineering	*	wisB	wisB	wisB
Chemistry	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Cognitive Science and Artificial Intelligence	*	*	*	wisA of wisB
Computing Science	*	wisB	wisB	wisB
Data Science and Artificial Intelligence	*	wisB	wisB	wisB
Data Science and Society	*	*	*	wisA of wisB
Farmaceutische Wetenschappen	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Farmacie	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Informatica	*	wisB	wisB	wisB
Informatiekunde	*	*	*	wisA of wisB
Kunstmatige Intelligentie	*	*	*	wisA of wisB
Life Science and Technology	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Mathematics	*	wisB	wisB	wisB
Medische Natuurwetenschappen	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Molecular and Biophysical Life Sciences	biol	nat + wisB	biol + nat + schk + wisB	biol + nat + schk + wisB
Molecular Life Sciences	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Natuur- en Sterrenkunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Natuur- en Sterrenkunde (joint degree)	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Natuurkunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Natuurwetenschap en Innovatiemanagement	*	nat	nat + schk	nat + schk + (wisA of wisB)
Psychobiologie	biol	nat	#	#
Scheikunde	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Scheikunde (joint degree)	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Science	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Science, Business & Innovation	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Sterrenkunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Wiskunde	*	wisB	wisB	wisB

6. De tabel 'Onderwijs' vervalt.

7. De tabel 'Recht' vervalt.

8. De tabel 'Taal en cultuur' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	grtl of latl	grtl of latl	grtl of latl	grtl of latl

9. De tabel 'Techniek' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG ¹	EM	CM
Advanced Technology	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Applied Mathematics	*	wisB	wisB	wisB
Biomedische Technologie	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Bouwkunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Business Information Technology	*	wisB	wisB	wisB
Circular Engineering	*	nat + wisB	#	#
Civiele Techniek ²	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Civil Engineering	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Data Science (joint degree)	*	wisB	wisB	wisB
Electrical Engineering	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Industrial Design	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Industrial Design Engineering	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Industrieel Ontwerpen	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Maritieme Techniek	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Mechanical Engineering	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Nanobiologie (joint degree)	biol	nat + wisB	#	#
Psychology & Technology	*	wisB	wisB	wisB
Scheikundige Technologie	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Technical Computer Science	*	wisB	wisB	wisB
Technische Aardwetenschappen	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Technische Bedrijfskunde	*	wisB	wisB	wisB
Technische Bestuurskunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Technische Informatica	*	wisB	wisB	wisB
Technische Innovatiewetenschappen	*	wisB	wisB	wisB
Technische Natuurkunde	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Technische Wiskunde	*	wisB	wisB	wisB
Werktuigbouwkunde ²	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB

¹ Voor alle opleidingen geldt dat de instelling aan de student met het profiel NG de gelegenheid kan geven om aan de eisen 'nat' en 'wisB' uiterlijk bij afronding van de propedeutische fase te voldoen.

² Voor deze opleiding geldt dat de instelling aan de student met het profiel EM of CM de gelegenheid kán geven om aan de eisen 'nat' en 'wisB' uiterlijk bij afronding van de propedeutische fase te voldoen.

10. De tabel 'Sectoroverstijgend' komt te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Computational Social Science	*	*	*	wisA of wisB
Future Planet Studies	*	*	ak of biol of nat of schk	(wisA of wisB) + (minimaal) twee van de volgende vakken: ak, biol, econ, nat en/of schk
Global Sustainability Science	*	*	biol of nat of schk	(wisA of wisB) + (minimaal) twee van de volgende vakken: biol, econ, nat en/of schk
Life Science and Technology (joint degree)	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Molecular Science and Technology (joint degree)	*	nat + wisB	nat + schk + wisB	nat + schk + wisB
Philosophy, Politics and Economics	*	*	*	wisA of wisB
Philosophy, Politics & Economics	*	*	*	wisA of wisB
Politics, Psychology, Law and Economics	*	*	*	wisA of wisB

M

Bijlage B wordt als volgt gewijzigd:

1. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Economie (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Accountancy	*	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Finance & Control	*	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Hotel Management	2e mvt	2e mvt	2e mvt	be of econ of m&o
Leisure & Events Management	*	*	*	be of econ of m&o
Marketing Management	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Tourism Management	*	*	*	be of econ of m&o

2. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma vervalt de tabel 'Gedrag en maatschappij (instroom met havo-diploma)'.

3. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma vervalt de tabel 'Gezondheidszorg (instroom met havo-diploma)'.

4. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Bedrijfskunde en Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
Dier- en Veehouderij	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Diermanagement	*	*	biol	biol + (wisA of wisB)
Land- en Watermanagement	*	*	*	#
Melkveehouderij	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	schk	#
Tuinbouwmanagement	*	*	*	wisA of wisB
Voedingsmiddelentechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)

5. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Onderwijs (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB

6. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma vervalt de tabel 'Taal en Cultuur (instroom met havo-diploma)'.

7. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Techniek (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Automotive	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Bouwkunde	*	*	*	#
Bouwmanagement	*	*	*	wisB
Bouwtechnisch Medewerker	*	*	*	#
Built Environment	*	*	*	wisA of wisB
Civiele Techniek Projectvoorbereiding en -realisatie	*	nat of nlt of o&o	#	#
Elektrotechniek	*	nat of nlt of o&o	#	#
Embedded Systems Engineering	*	nat of nlt of o&o	#	#
Energietransitie Engineer	*	*	*	wisA of wisB
Engineering	*	nat of nlt of o&o	#	#
Gebouwgebonden Installatietechniek	*	*	nat + wisB	nat + wisB
ICT & Telecommunicatie	*	*	wisB	wisB
Industriële Automatisering	*	*	wisB	wisB
Integraal Bouwmanagement	*	*	*	#
Logistiek Management	*	*	*	#
Maintenance	*	*	wisA of wisB	wisA of wisB
Maintenance & Mechanics	*	nat of nlt of o&o	#	#
Maritieme Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	nat + (wisA of wisB)
Mechatronica	*	(nat of nlt of o&o) + wisB	#	#
Mechatronica in de Smart Industry	*	nat of nlt of o&o	#	#
Projectleider Techniek	*	nat of nlt of o&o	#	#
Technische Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt of o&o	#	#

8. In paragraaf 1. Associate degree-instroom met havo-diploma vervalt de tabel 'Sectoroverstijgend (instroom met havo-diploma)'.

9. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Economie (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Hotel Management	2e mvt	2e mvt	2e mvt	*
Leisure & Events Management	*	*	*	be of econ of m&o
Logistiek en Economie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	be of econ of m&o
Marketing Management	*	*	*	be of econ of m&o

10. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Gedrag en maatschappij (instroom met vwo-diploma)'.

11. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Gezondheidszorg (instroom met vwo-diploma)'.

12. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Dier- en Veehouderij	*	*	schk	schk
Diermanagement	*	*	biol	biol
Melkveehouderij	*	*	schk	schk
Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	nlt of o&o of schk	#
Tuinbouwmanagement	*	*	*	wisA of wisB
Voedingsmiddelentechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)

13. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Onderwijs (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB

14. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Taal en Cultuur (instroom met vwo-diploma)'.

15. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Techniek (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Automotive	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Bouwkunde	*	*	*	#
Bouwmanagement	*	*	*	wisB
Bouwtechnisch Medewerker	*	*	*	#
Built Environment	*	*	*	wisA of wisB
Civiele Techniek Projectvoorbereiding en -realisatie	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Elektrotechniek	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Embedded Systems Engineering	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Energietransitie Engineer	*	*	*	wisA of wisB
Engineering	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Gebouwbonden Installatietechniek	*	*	nat + wisB	nat + wisB
Integraal Bouwmanagement	*	*	*	#
Logistiek Management	*	*	*	#
Maintenance & Mechanics	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Maritieme Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	nat + (wisA of wisB)
Mechatronica	*	(nat of nlt of o&o) + wisB	nat + wisB	#
Mechatronica in de Smart Industry	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Projectleider Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Technische Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt of o&o	nat	#

16. In paragraaf 2. Associate degree-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Sectoroverstijgend (instroom met vwo-diploma)'.

17. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Economie (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Accountancy	*	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Communicatie	*	*	*	wisA of wisB
Finance & Control	*	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Finance, Tax and Advice	*	be of econ of m&o	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Food and Business	*	*	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)
Hotel Management ¹	2emvt	2emvt	2emvt	be of econ of m&o
International Business	*	*	*	(be of econ of m&o) of (wisA of wisB)
Leisure & Events Management	*	*	*	be of econ of m&o
Tourism Management	*	*	*	be of econ of m&o
Vastgoedkunde	*	*	*	(be of econ of m&o) + (wisA of wisB)

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

18. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Gedrag en Maatschappij (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Toegepaste Psychologie	*	*	*	wisA of wisB

19. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Gezondheidszorg (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken	*	*	*	wisA of wisB
Optometrie	*	*	*	wisA of wisB
Orthoptie	*	*	*	wisA of wisB
Verloskunde ¹	biol	*	biol + schk	biol + schk + (wisA of wisB)

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

20. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Bedrijfskunde en Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
Biotechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Bos- en Natuurbeheer	*	*	*	wisA of wisB
Dier- en Veehouderij	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Diermanagement	*	*	biol	#
Food Commerce & Technology	*	*	*	wisA of wisB
Forensisch Laboratoriumonderzoek	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Geo Media & Design	*	*	*	wisA of wisB
International Food & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
Kust en Zee Management	*	*	*	wisA
Land- en Watermanagement	*	*	*	#
Landscape and Environment Management	*	*	*	econ of (wisA of wisB)
Management van de Leefomgeving	*	*	*	wisA of wisB
Milieukunde	*	*	schk	#
Toegepaste Biologie	*	*	schk	#
Tuinbouw & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB
Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	schk	#
Voedingsmiddelentechnologie	*	*	schk + wisA	#

21. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Onderwijs (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	*	*	biol of nlt of o&o	biol of nlt of o&o
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	dutl	dutl	dutl	dutl
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	fatl	fatl	fatl	fatl

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	*	*	*	wisA of wisB
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	*	wisB	wisB	wisB

22. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma vervalt de tabel 'Recht (instroom met havo-diploma)'.

23. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Taal en Cultuur (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Vertaalacademie	2emvt	2emvt	2emvt	*

24. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Techniek (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Applied Data Science & Artificial Intelligence	*	*	*	WisA of WisB
Applied Science	*	*	*	#
Automotive	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Aviation	*	*	*	econ of nat + (wisA of wisB)
Bioinformatica	*	*	*	(wisA of wisB) of nat
Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Biomedische Technologie	*	*	biol of schk	biol of schk + (wisA of wisB)
Biotechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Bouwkunde	*	*	*	#
Bouwtechnische Bedrijfskunde	*	*	*	#
Built Environment	*	*	*	wisA of wisB
Chemie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Chemische Technologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Civiele Techniek	*	nat of nlt of o&o	#	#
Creative Media and Game Technologies ¹	*	*	*	wisA of wisB
Elektrotechniek	*	nat of nlt of o&o	#	#
Embedded Systems Engineering	*	nat of nlt of o&o	#	#
Engineering	*	*	*	wisA of wisB
Fashion & Textile Technologies	*	*	*	wisA of wisB
Forensisch Onderzoek	*	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + schk	(nat of nlt of o&o) + schk + (wisA of wisB)
Industrieel Product Ontwerpen	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Logistics Engineering	*	*	*	wisA of wisB
Luchtvaarttechnologie	*	nat of nlt of o&o	#	#
Maritiem Officier ¹	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Maritieme Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	nat + (wisA of wisB)
Mechatronica	*	nat of nlt of o&o	#	#

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Milieukunde	*	*	schk	#
Ocean Technology	*	nat of nlt of o&o	#	#
Technische Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
Technische Informatica	*	*	wisB	wisB
Technische Natuurkunde	*	nat of nlt of o&o	nat + wisB	nat + wisB
Toegepaste Wiskunde	*	*	wisB	wisB
Watermanagement	*	*	*	#
Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt of o&o	#	#

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

25. In paragraaf 3. Bachelor-instroom met havo-diploma komt de tabel 'Sectoroverstijgend (instroom met havo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Global Project and Change Management	*	*	*	wisA of wisB

26. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Economie (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Hotel Management ¹	2emvt	2emvt	2emvt	*
Leisure & Events Management	*	*	*	be of econ of m&o
Tourism Management	*	*	*	be of econ of m&o
Vastgoedkunde	*	*	*	be of econ of m&o

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

27. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Gedrag en maatschappij (instroom met vwo-diploma)'.

28. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Gezondheidszorg (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Verloskunde ¹	biol	*	biol + schk	biol + schk

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

29. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Landbouw en natuurlijke omgeving (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Biotechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Dier- en Veehouderij	*	*	schk	schk
Diermanagement	*	*	biol	biol
Food Commerce & Technology	*	*	*	wisA of wisB
Forensisch Laboratoriumonderzoek	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Kust en Zee Management	*	*	*	wisA of wisB
Landscape and Environment Management	*	*	*	econ of (wisA of wisB)
Milieukunde	*	*	nlt of o&o of schk	#
Toegepaste Biologie	*	*	schk	#
International Food & Agribusiness	*	*	*	wisA of wisB

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Tuinbouw en Akkerbouw	*	*	schk of nlt of o&o	#
Voedingsmiddelentechnologie	*	*	schk + wisA	#

30. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Onderwijs (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	*	*	biol of nlt of o&o	biol of nlt of o&o
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	be of econ of m&o	be of econ of m&o	*	econ
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	*	*	*	wisA of wisB
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	*	*	*	wisA of wisB
Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	*	*	*	wisA of wisB

31. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma vervalt de tabel 'Recht (instroom met vwo-diploma)'.

32. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Taal en cultuur (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Vertaalacademie	2emvt	2emvt	2emvt	*

33. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Techniek (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Applied Data Science & Artificial Intelligence	*	*	*	wisA of wisB
Applied Science	*	*	*	#
Automotive	*	nat of nlt of o&o	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + (wisA of wisB)
Aviation	*	*	*	econ of nat + (wisA of wisB)
Bioinformatica	*	*	*	wisA of wisB
Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Biomedische Technologie	*	*	biol of schk	biol of schk + (wisA of wisB)
Biotechnologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Bouwkunde	*	*	*	#
Bouwtechnische Bedrijfskunde	*	*	*	#
Built Environment	*	*	*	wisA of wisB
Chemie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)
Chemische Technologie	*	*	schk	schk + (wisA of wisB)

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Civiele Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Elektrotechniek	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Embedded Systems Engineering	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Engineering	*	*	*	wisA of wisB
Forensisch Onderzoek	*	nat of nlt of o&o	(nat of nlt of o&o) + schk	(nat of nlt of o&o) + schk + (wisA of wisB)
Industrieel Product Ontwerpen	*	*	*	#
Logistics Engineering	*	*	*	wisA of wisB
Luchtvaarttechnologie	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Maritiem Officier ¹	*	nat + wisB	nat + wisB	nat + wisB
Maritieme Techniek	*	nat of nlt of o&o	nat	nat + (wisA of wisB)
Mechatronica	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Milieukunde	*	*	schk	#
Ocean Technology	*	nat of nlt of o&o	nat	#
Technische Bedrijfskunde	*	*	*	wisA of wisB
Technische Natuurkunde	*	nat of nlt of o&o	nat	nat + wisB
Toegepaste Wiskunde	*	*	*	wisA of wisB
Watermanagement	*	*	*	#
Werktuigbouwkunde	*	nat of nlt of o&o	nat	#

¹ Voor deze opleiding gelden aanvullende eisen ex artikel 7.26 dan wel artikel 7.26a van de wet.

34. In paragraaf 4. Bachelor-instroom met vwo-diploma komt de tabel 'Sectoroverstijgend (instroom met vwo-diploma)' te luiden:

Opleidingen	NT	NG	EM	CM
Global Project and Change Management	*	*	*	wisA of wisB

N

Bijlage D wordt als volgt gewijzigd:

1. In paragraaf 1. **Associate degree-opleidingen waarvoor aanvullende eisen gelden** komt de tabel te luiden:

Opleiding	Aanvullende eisen
Management in de Zorg	Kennis of vaardigheden op het gebied van de gezondheidszorg.
Sport	Voldoende aanleg en geschiktheid voor de uitoefening van het beroep waarop de opleiding voorbereidt voor wat betreft de ontwikkeling van de vereiste praktische bedrevenheid in bewegingsactiviteiten. Het onderzoek omvat tevens een positieve medische keuring door een arts.

2. In paragraaf 2. **Associate degree-opleidingen op het gebied van de kunst waarvoor aanvullende eisen gelden** komt de tabel te luiden:

Opleiding	Aanvullende eisen
Arts & Crafts	Artistieke aanleg die blijkt uit: <ul style="list-style-type: none"> • beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie • gevoel voor kleur, vorm en materiaal • oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Dans	Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit: <ul style="list-style-type: none"> • basis danstechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden • fysieke mogelijkheden en aanleg • natuurlijke bewegingscoördinatie Artistieke aanleg die blijkt uit: <ul style="list-style-type: none"> • zeggingskracht als danser • creativiteit bij improvisatie • originaliteit bij het creëren van bewegingsmateriaal • stijlgevoel en presentatie

Opleiding	Aanvullende eisen
Design	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie • gevoel voor kleur, vorm en materiaal • oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Electronic Music	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • productionele, compositorische en muzikale vaardigheden • creativiteit • een volwassen, zelfstandige en kritische werkhouding • het beschikken over een reeds opgebouwd portfolio als basis voor het verder uitbouwen van de eigen muziekcarrière <p>Technische en fysieke vaardigheden die blijken uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • muzikaal gehoor • het kunnen verwoorden van een eigen visie, persoonlijke doelstellingen en werkwijze bij de getoonde composities
Interieurvormgever	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie • gevoel voor kleur, vorm en materiaal • oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Klassiek Ballet	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • basis danstechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden • fysieke mogelijkheden en aanleg • natuurlijke bewegingscoördinatie <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeggingskracht als danser • creativiteit bij improvisatie • originaliteit bij het creëren van bewegingsmateriaal • stijlgevoel en presentatie
Technische Productie	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dramatische technieken, onderverdeeld in ritme, klank, detail, articulatie, coördinatie, beweging, vermogen tot transformeren en schakelen • vermogen tot concentratie, inleving, gevoelsuiting en observatie. <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativiteit, inlevingsvermogen, transformeren en samenspel • zelfacceptatie en authenticiteit, verbeelding en fantasie, verbeelde werkelijkheid en geloofwaardig personage • klank- en tekstgevoeligheid, muzikaliteit • originaliteit bij improvisatie en presentatie

3. In paragraaf 3. **Bacheloropleidingen waarvoor aanvullende eisen gelden** komt de tabel te luiden:

Opleiding	Aanvullende eisen
Creative Media and Game Technologies	Voldoende aanleg en geschiktheid.
Maritiem Officier	Bezit van een geneeskundige verklaring, waaruit blijkt dat betrokkene medisch geschikt is voor de uitoefening van het beroep waarop de opleiding voorbereidt.
Management in de Zorg	Kennis of vaardigheden op het gebied van de gezondheidszorg.
Opleiding tot Leraar van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	Voldoende aanleg en geschiktheid.
Psychomotorische Therapie en Bewegingsagogie	Voldoende aanleg en geschiktheid voor de uitoefening van het beroep waarop de opleiding voorbereidt voor wat betreft de ontwikkeling van de vereiste praktische bedrevenheid in bewegingsactiviteiten. Het onderzoek omvat tevens een positieve medische keuring door een arts.
Sportkunde	Voldoende aanleg en geschiktheid voor de uitoefening van het beroep waarop de opleiding voorbereidt voor wat betreft de ontwikkeling van de vereiste praktische bedrevenheid in bewegingsactiviteiten. Het onderzoek omvat tevens een positieve medische keuring door een arts
Vaktherapie	Voldoende aanleg en geschiktheid.
Verloskunde	Voldoende aanleg en geschiktheid voor de uitoefening van het beroep of de beroepen waarop de opleiding voorbereidt, voor wat betreft de benodigde sociaal-communicatieve en reflectieve vaardigheden en een beroepsmatig denkvermogen wat betreft de ontwikkeling van het vereiste verantwoordelijkheidsniveau met betrekking tot de risicoselectie in de Verloskunde.

4. In paragraaf 4. **Lerarenopleidingen en bacheloropleidingen op het gebied van de kunst waarvoor aanvullende eisen gelden** komt de tabel te luiden:

Opleiding	Aanvullende eisen
Kunstopleidingen	

Opleiding	Aanvullende eisen
Autonome Beeldende Kunst	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie • gevoel voor kleur, vorm en materiaal • oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Beeldende Kunst en Vormgeving	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie • gevoel voor kleur, vorm en materiaal • oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Cabaret	<p>Technische en fysieke eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanleg (talent, noodzaak, discipline) om artistieke vaardigheden (muzikaal, narratief en performatief) verder te ontwikkelen • Vermogen tot concentratie, inleving, gevoelsuiting en observatie <p>Artistieke eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reflectief vermogen • Engagement ten opzichte van maatschappelijke kwesties • Flexibele en open houding • Expressiviteit en zeggingskracht als performer • Originaliteit en authenticiteit in improviseren en het creëren van cabaretmateriaal • Gevoel voor het tragikomische • Tekstgevoeligheid en muzikaliteit • Oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid • Fascinatie voor het vakgebied van cabaret
Circus Arts	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • basis circustechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden • fysieke mogelijkheden en aanleg • natuurlijke bewegingscoördinatie <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativiteit, inlevingsvermogen en zeggingskracht • authenticiteit en originaliteit bij improvisatie en het creëren van circusmateriaal • stijlgevoel en presentatie
Circus and Performance Art	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • basis circustechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden • fysieke mogelijkheden en aanleg • natuurlijke bewegingscoördinatie <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativiteit, inlevingsvermogen en zeggingskracht • authenticiteit en originaliteit bij improvisatie en het creëren van circusmateriaal • stijlgevoel en presentatie
Dans	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • basis danstechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden • fysieke mogelijkheden en aanleg • natuurlijke bewegingscoördinatie <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeggingskracht als danser • creativiteit bij improvisatie • originaliteit bij het creëren van bewegingsmateriaal • stijlgevoel en presentatie
Film en Televisie	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creërend vermogen: ontwikkelbare creatieve, vormgevende en verhalende vaardigheden • beelden vermogen: artistieke ideeën tot uitdrukking brengen in een audiovisuele vorm • fascinatie voor het vakgebied: basiskennis van film, televisie en nieuwe media en een brede culturele en maatschappelijke belangstelling • oorspronkelijkheid, eigenzinnigheid, overtuigingskracht en reflectief vermogen <p>Vermogen tot samenwerken dat blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • persoonlijkheid, werkervaring, toelichting op ingestuurd werk, gesprek of assessment.
Interdisciplinary Arts	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reflectief vermogen • engagement ten opzichte van maatschappelijke kwesties • flexibele en open houding
Interior Design	Voldoende aanleg en geschiktheid
Muziek	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a prima vista spel of zang • gehoor en vaardigheid in solfège • het kunnen spelen of zingen van toonladders met verschillende articulaties • het beheersen van een aangegeven niveau van repertoire • vocaal spel (stemmiddelen, intonatie, adembeheersing, presentatie, talenkennis en ritmiek) of instrumentaal spel (houding, toonvorming, intonatie, adembeheersing, articulatie, dynamiek, frasering, ritmiek en embouchure). • de dispositie om de instrumentele vaardigheden verder te ontwikkelen. <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • repertoire interpretatie • expressiviteit in muzikaal spel • muzikale persoonlijkheid • toonvorming, dynamiek en timing

Opleiding	Aanvullende eisen
Muziektherapie	<p>Technische en fysieke vaardigheid t.a.v. het musiceren die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> vocale vaardigheid eigen hoofdinstrument of instrumentale vaardigheid eigen hoofdinstrument basale vaardigheid op een akkoordinstrument a prima vista spel of zang gehoor en vaardigheid in solfège het kunnen spelen van toonladders op het hoofdinstrument met verschillende articulaties het beheersen van een aangegeven niveau van repertoire improviseren op instrumenten, het eigen hoofdinstrument of stem met als werkvormen: een buitenmuzikaal gegeven of een 'muzikaal gesprek' criteria vocaal musiceren: stemmiddelen, intonatie, ritmiek, adembeheersing, presentatie, talenkennis en de dispositie om de vocale vaardigheden verder te ontwikkelen criteria Instrumentaal spel: houding, adembeheersing, toonvorming, embouchure, intonatie, articulatie, dynamiek, frasering, ritmiek en de dispositie om de instrumentale vaardigheden verder te ontwikkelen. <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> repertoire interpretatie expressiviteit in zang en instrumentaal spel toonvorming, dynamiek en timing
Popular Culture	<ul style="list-style-type: none"> De dispositie (aanleg, gave, talent) om de artistieke vaardigheden (instrumentele vaardigheden en/of beeldend vermogen en/of performance) verder te ontwikkelen <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> expressiviteit in muzikaal spel, muzikale persoonlijkheid en/of gevoel voor kleur, vorm en materiaal (beeldend vermogen) oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid <p>Vermogen tot samenwerken dat blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> persoonlijkheid, (werk)ervaring met werken met of voor publiek of in een team, toelichting op ingestuurd werk, gesprek of assessment. fascinatie voor het vakgebied: heeft basiskennis van muziek en/of vormgeving, en/of media en/of theater en een brede belangstelling voor actuele ontwikkelingen in de popcultuur en maatschappij. brengt artistieke visie en ideeën tot uitdrukking in een performance, muzikale en/of audiovisuele vorm oorspronkelijkheid, eigenzinnigheid, overtuigingskracht en reflectief vermogen
Theater	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> dramatische technieken, onderverdeeld in ritme, klank, detail, articulatie, coördinatie, beweging, vermogen tot transformeren en schakelen vermogen tot concentratie, inleving, gevoelsuiting en observatie. <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> creativiteit, inlevingsvermogen, transformeren en samenspel zelfacceptatie en authenticiteit, verbeelding en fantasie, verbeelde werkelijkheid en geloofwaardig personage klank- en tekstgevoeligheid, muzikaliteit originaliteit bij improvisatie en presentatie
Vormgeving	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie gevoel voor kleur, vorm en materiaal oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
<i>Lerarenopleidingen</i>	
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	<p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit fantasie gevoel voor kleur, vorm, materiaal oorspronkelijkheid en eigenzinnigheid
Docent Dans	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> basis danstechnische vaardigheden en ontwikkelingsmogelijkheden; fysieke mogelijkheden en aanleg natuurlijke bewegingscoördinatie <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> zeggingskracht als danser creativiteit bij improvisatie originaliteit bij het creëren van bewegingsmateriaal stijlgevoel en presentatie

Opleiding	Aanvullende eisen
Docent Muziek	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a prima vista spel of zang • gehoor en vaardigheid in solfège • het kunnen spelen of zingen van toonladders met verschillende articulaties • het beheersen van een aangegeven niveau van repertoire • vocaal spel (stemmiddelen, intonatie, adem-beheersing, presentatie, talenkennis en ritmiek) of instrumentaal spel (houding, toonvorming, intonatie, adembeheersing, articulatie, dynamiek, frasering, ritmiek en embouchure). • de dispositie om de instrumentele vaardigheden verder te ontwikkelen <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • repertoire interpretatie • expressiviteit in muzikaal spel • muzikale persoonlijkheid • toonvorming, dynamiek en timing
Docent Theater	<p>Technische en fysieke vaardigheid die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dramatische technieken, onderverdeeld in ritme, klank, detail, articulatie, coördinatie, beweging, vermogen tot transformeren en schakelen • vermogen tot concentratie, inleving, gevoelsuiting en observatie. <p>Artistieke aanleg die blijkt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativiteit, inlevingsvermogen, transformeren en samenspel • zelfacceptatie en authenticiteit, verbeelding en fantasie, verbeelde werkelijkheid en geloofwaardig personage • klank- en tekstgevoeligheid, muzikaliteit • originaliteit bij improvisatie • presentatie

O

De tabel in bijlage E komt te luiden:

Opleiding	Instelling(en)	Aanvullende eisen
Economie en Bedrijfseconomie	Universiteit Maastricht	Voldoende geschiktheid, ervaring en motivatie voor de opleiding om te kunnen participeren in het onderwijsconcept probleemgestuurd onderwijs met een international classroom, hetgeen voor een aanzienlijk deel medebepalend is voor het behalen van de beoogde eindkwalificaties en de daartoe benodigde organisatie en inrichting van het onderwijs
Hotel Management	Hotelschool The Hague; Breda University of Applied Sciences; Saxion Hogeschool; NHL-Stenden Hogeschool; Zuyd Hogeschool	Voldoende aanleg en geschiktheid voor de opleiding, gelet op de organisatie en inrichting van het onderwijs
International Bachelor's Programme in Communication and Media	Erasmus Universiteit Rotterdam	Voldoende aanleg, geschiktheid en motivatie voor de opleiding, gelet op de beoogde interculturele en internationale eindkwalificaties en in lijn met de vereisten van het onderwijsconcept van een multiculturele internationale classroom
International Business	Universiteit Maastricht	Voldoende geschiktheid, ervaring en motivatie voor de opleiding om te kunnen participeren in het onderwijsconcept probleemgestuurd onderwijs met een internationaal classroom, hetgeen voor een aanzienlijk deel medebepalend is voor het behalen van de beoogde eindkwalificaties en de daartoe benodigde organisatie en inrichting van het onderwijs
Law in Society	Vrije Universiteit Amsterdam	Voldoende geschiktheid en motivatie voor de opleiding, gelet op de beoogde leerresultaten en in lijn met de vereisten van het onderwijsconcept van de mixed classroom.

ARTIKEL II. INWERKINGTREDING

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 september 2024, met uitzondering van artikel I,

onderdeel M, subonderdelen 24 en 33, de rijen 'Chemie' en 'Engineering' dat op 1 september 2025 in werking treedt.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins*

TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

De onderhavige wijziging van de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (hierna: Regeling) heeft in eerste plaats betrekking op de wijziging van de nadere vooropleidingseisen zoals opgenomen in bijlagen A en B van de regeling. Daarnaast zijn enkele technische reparaties en verbeteringen in de artikelen aangebracht.

Deze regeling bevat daarnaast enkele wijzigingen naar aanleiding van voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2024 en wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Het aangenomen amendement Martens-America bij deze wet maakt het vanaf 1 september 2024 mogelijk dat instellingen een numerus fixus vaststellen op één of meerdere trajecten binnen een opleiding, in plaats van alleen op een opleiding als geheel. Een traject is een programma binnen een associate degree-opleiding of een bacheloropleiding, waarvan de studielast en de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student bij de beëindiging van de opleiding moet hebben verworven, gelijk zijn aan die van de opleiding.

2. Fixus op traject

De mogelijkheid om een fixus vast te stellen op trajectniveau, is van invloed op de regels over het maximum aantal keren dat een aspirant-student heeft om zich aan te melden voor een (fixus)opleiding. Op dit moment kent deze regeling een maximum van drie opleidingen waarvoor een aspirant-student zich per studiejaar mag aanmelden (artikel 4.1, tweede lid). Daarnaast geldt dat een aspirant-student zich per studiejaar voor maximaal twee fixusopleidingen mag aanmelden (artikel 4.5, derde lid), en per fixusopleiding in totaal (ongeacht het studiejaar) maximaal drie keer mag deelnemen aan de selectie (artikel 4.5, eerste lid). Voor de opleidingen Geneeskunde, Tandheelkunde, Fysiotherapie, Mondzorgkunde en Verloskunde geldt zelfs dat aspirant-studenten zich bij maximaal één instelling per studiejaar mogen aanmelden voor de selectie (artikel 4.5, vierde lid). Instellingen hebben de mogelijkheid om het maximum aantal keer dat een aspirant-student mag deelnemen aan de selectie voor een fixusopleiding zelf nog verder in te perken (artikel 4.5, tweede lid). Het gaat hier om zeer populaire studies. Door het aantal aanmeldingen per fixusopleiding en aantal selecties per jaar te maximeren, wordt voorkomen dat instellingen te maken krijgen met te grote aantallen deelnemers in de selectieprocedures. De selectie zou anders onuitvoerbaar worden.

In deze regeling wordt vastgehouden aan de maximumaantallen aanmeldingen per (fixus)opleiding, zoals die nu gelden. Daarbij wil de minister de vrijheid voor instellingen om die verder in te perken behouden. Concreet betekent dit dat aspirant-studenten zich nog steeds voor maximaal drie opleidingen in totaal en maximaal twee fixusopleidingen per studiejaar kunnen aanmelden. Daarnaast kan een aspirant-student ten hoogste vier actieve aanmeldingen hebben (nieuw artikel 4.1, eerste lid). Daarbij zijn verschillende combinaties mogelijk. Belangrijk daarbij is dat in de praktijk een aanmelding op trajectniveau alleen zal voor komen bij fixustrajecten. Aanmelding voor een opleiding zonder numerus fixus of aanmelding voor een fixusopleiding telt mee als één aanmelding, ook als zo'n opleiding in de inrichting mogelijk wel trajecten kent maar de toelating niet op trajectniveau heeft geregeld. Voorbeelden van combinaties zijn: twee voltijd trajecten binnen opleiding X en een deeltijd en voltijd variant bij opleiding Y; of een voltijd traject bij opleiding X, twee trajecten bij opleiding Y en een aanmelding voor opleiding Z die geen trajecten kent; of drie voltijd trajecten van opleiding X en de deeltijd variant van dezelfde opleiding die geen onderscheidende trajecten kent.

Instellingen krijgen de mogelijkheid om zelf het aantal fixustrajecten binnen een opleiding waarvoor een aspirant-student zich kan aanmelden te maximeren (artikel 4.5, lid 2a). Instellingen die voor de onderscheidende fixustrajecten dezelfde selectieprocedure hanteren, hebben niet te maken met extra uitvoeringslasten, als zij de resultaten van een aspirant-student op de selectiecriteria laten meewegen voor meerdere fixustrajecten. Het is dan in het belang van de aspirant-student om de mogelijkheid zich voor meerdere fixustrajecten aan te melden open te laten. Instellingen die verschillende selectieprocedures kennen, of bijvoorbeeld onderscheid maken in de taal waarin de selectieprocedure wordt doorlopen, zouden wel te maken kunnen krijgen met extra uitvoeringslasten. Zij zouden daarom de mogelijkheid moeten hebben om aspirant-studenten voor slechts één of enkele van de fixustrajecten de selectieprocedure te laten doorlopen. Dezelfde regels gaan gelden voor aanmelding voor een deeltijd, voltijd of duale variant van een fixusopleiding.

De regels met betrekking tot het deelnemen aan selectie per fixusopleiding worden in deze regeling

verduidelijkt (artikel 4.5, eerste lid). Het aantal deelnames per opleiding blijft gemaximeerd tot drie keer in totaal. Als een aspirant-student zich voor een studiejaar voor meerdere fixustrajecten binnen een opleiding heeft aangemeld, geldt dat dus als één keer deelname aan de selectie voor die opleiding. In aansluiting op het voorgaande heeft de aspirant-student in dat studiejaar hoogstwaarschijnlijk ook maar aan één selectieprocedure voor die opleiding deelgenomen, waarbij de uitkomst van de selectie voor de verschillende trajecten kan meetellen voor het bepalen van de rangnummers. Voor de aspirant-student zal dit dan ook gevoelsmatig één aanmelding zijn. Ook als een aspirant-student zich in enig jaar voor bijvoorbeeld zowel een deeltijd als voltijd variant van een opleiding aanmeldt, geldt dat als één keer deelname aan de selectie voor die opleiding. Het is daarom niet mogelijk eerst driemaal deel te nemen aan de selectie voor één fixustraject binnen een bepaalde opleiding, en vervolgens driemaal deel te nemen aan de selectie van een ander fixustraject binnen dezelfde opleiding. Zo wordt voorkomen dat aspirant-studenten bij opleidingen met meerdere fixustrajecten een veelvoud aan registraties krijgen en jarenlang gefixeerd blijven op een opleiding. Instellingen behouden de mogelijkheid om zelf een lager maximum aantal registraties per fixusopleiding of fixustraject vast te stellen (artikel 4.5, tweede lid).

Het is mogelijk dat een opleiding op één of enkele trajecten een numerus fixus heeft vastgesteld, maar niet op alle trajecten. Het ligt in de rede dat een instelling met zo'n opleiding het aspirant-studenten toestaat zich zowel voor een traject met een numerus fixus als voor een traject zonder een numerus fixus aan te melden. Mocht een aspirant-student boven het maximum aantal van vier actieve aanmeldingen uitkomen, en geen plaatsingsbewijs toegewezen krijgen na de selectie voor het fixustraject, dan heeft de aspirant-student na het bekend worden van de rangnummers per 15 april nog voldoende tijd om zich voor 1 mei aan te melden voor een traject zonder numerus fixus van dezelfde opleiding. Dit zou voor de instelling niet voor extra regeldruk zorgen. Een aspirant-student die zich aanmeldt voor een traject zonder numerus fixus binnen een opleiding, waarbij de opleiding daarnaast ook fixustrajecten heeft, verspeelt daarmee geen aantal keren deelname aan selectie omdat deze immers niet deelneemt aan de selectieprocedure die voor de fixustrajecten binnen die opleiding.

Samenhang met de Wet internationalisering in balans

De Tweede Kamer heeft met het aannemen van het amendement Martens-America beoogd één van de maatregelen uit het wetsvoorstel Wet internationalisering in balans in de tijd naar voren te halen. De definitie van traject sluit daarom aan bij de definitie van traject zoals die wordt voorgesteld met dat wetsvoorstel. Verschil is dat op dit moment de definitie zich nog beperkt tot ad- en bacheloropleidingen. De regels van numerus fixus in hoofdstuk 7, titel 2, paragraaf 4, van de wet, zijn ook alleen van toepassing op ad- en bacheloropleidingen, evenals de procedurele regels in deze regeling.

Een traject moet zich reeds vanaf de eerste dag van de opleiding onderscheiden van de andere trajecten, met een eigen programma. Dat kan een programma zijn dat bijvoorbeeld in een andere taal wordt gedoceerd en getentamineerd, of een programma dat bij de vakken uitgaat van een bijzondere context of focus als het gaat om de toepassing. Afstudeerrichtingen die zich pas onderscheiden van de opleiding na een gemeenschappelijk eerste jaar vallen niet onder de definitie van traject. Selectie voor onderscheidende afstudeerrichtingen binnen fixusopleiding met een gemeenschappelijk eerste jaar is dus niet mogelijk.

De gehanteerde definitie van trajecten in deze regeling heeft verder geen gevolgen voor rechten of bevoegdheden van de instellingen om het onderwijsprogramma van opleidingen naar eigen inzicht en flexibel in te richten.

Als het wetsvoorstel Wet internationalisering in balans in werking treedt, wordt de definitie van traject aangevuld en ingebed in het bredere wettelijke kader waarbij ook de verhouding met bestaande trajecten (zoals versnelde en speciale trajecten) die in de wet worden genoemd wordt verduidelijkt.

Deze regeling zal, indien de uiteindelijke wettekst van het wetsvoorstel daarom vraagt, opnieuw worden aangepast. In deze regeling heeft de definiëring van het begrip traject enkel tot doel de regeling leesbaar te maken.

3. Verbeteringen in de artikelen

In deze regeling komen zowel de term 'kandidaat' als de term 'aspirant-student' voor. Met deze wijziging wordt overal de term 'kandidaat' vervangen door 'aspirant-student' om meer consistentie te creëren in de regeling zelf en met de term die in de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) wordt gebezigd. Daarnaast is de term 'rankingnummer' vervangen door 'rangnummer' omdat ranking geen Nederlandse term betreft.

Verder is gewijzigd dat bij aanmelding voor een opleiding de internationale aspirant-student niet langer het gegeven 'geboorteplaats' hoeft te verstrekken. Bij aanmelding via Studielink wordt bij het digitaal verifiëren van persoonsgegevens het aanmeldproces stopgezet als er op het paspoort of identiteitsbewijs van de aspirant-student geen geboorteplaats is aangegeven. Het gegeven 'geboorteplaats' van de internationale aspirant-student is pas nodig bij inschrijving in verband met het

verkrijgen van verblijfsrecht in Nederland. Daarom is in overleg met DUO, de vertegenwoordigers van hogescholen en universiteiten, Studielink en de IND besloten om geboorteplaats niet langer bij aanmelding op te vragen. Het niet langer opvragen van het gegeven 'geboorteplaats' bij aanmelding heeft geen invloed op het maken van onderscheid tussen EER en niet-EER studenten. Het belemmert ook niet het onderzoek naar kansengelijkheid. Het gegeven 'geboorteplaats' wordt met deze wijziging alleen niet langer bij aanmelding opgevraagd. Hij wordt wel bij inschrijving door de onderwijsinstelling verwerkt en vervolgens verstrekt aan DUO op grond van de wet register onderwijsdeelnemers.

4. Wijziging van de nadere vooropleidingseisen

Alle initiële associate degree- en bacheloropleidingen aan bekostigde instellingen die zijn geregistreerd in de Registratie instellingen en opleidingen (RIO) en nadere vooropleidingseisen stellen zijn in bijlagen A en B van deze regeling opgenomen. De nadere vooropleidingseisen waarbij de instroom is beëindigd, worden verwijderd uit deze bijlagen. Nieuwe opleidingen die tot op heden niet werden verzorgd door een bekostigde instelling en waarvan de instroom van studenten vanaf september 2024 starten zijn toegevoegd aan de bijlagen. Daarnaast worden nadere vooropleidingseisen aangepast, bijvoorbeeld versoepeld of verzaard, of verduidelijkt (vervanging van # door vak(ken)), op basis van verzoeken van instellingen. De nadere vooropleidingseisen worden door de onderwijsinstellingen die dezelfde opleiding verzorgen gezamenlijk bepaald. Deze eisen worden door de minister middels deze regeling slechts vastgesteld. Sommige wijzigingen in deze betreffen een correctie van de eerder doorgegeven nadere vooropleidingseisen.

5. Technische reparaties

In de bijlagen van de regeling zijn de aanduidingen 'Ad' en 'B' die voor de naam van de opleiding werden vermeld, om een associate degree opleiding of een bacheloropleiding aan te geven, verwijderd. Deze aanduiding is niet langer nodig, omdat bij raadpleging in RIO blijkt of het om een associate degree of een bacheloropleiding gaat. Voorheen was die aanduiding voor de juiste verwerking in Croho noodzakelijk.

De bijlagen A en B van de regeling zijn opgeschoond waarbij de opleidingen die met alle profielen direct toegang geven tot de opleiding uit die bijlagen zijn verwijderd. Een overzicht van alle opleidingen is reeds te raadplegen in RIO. Landelijk Centrum voor Studiekeuze houdt ten behoeve van de voorlichting van aspirant-studenten ook een overzicht bij.

Verder is bij enkele hbo-opleidingen (instroom met havo-diploma) in bijlage B bij profiel Cultuur en Maatschappij (CM) het vereiste vak Wiskunde C (wisC) geschrapt. Wiskunde C is namelijk geen onderdeel van een havo-profiel. Dit vak kan enkel op het vwo worden gevolgd en afgesloten.

6. Gevolgen

6.1 Gevolgen DUO

Een conceptversie van deze wijzigingsregeling is voorgelegd aan DUO met het verzoek een uitvoeringstoets hierover uit te brengen. DUO stelt vast dat aan de wijzigingsregeling voor DUO geen uitvoeringsconsequenties zijn verbonden.

In het kader van het geïntegreerde toezicht is de uitvoeringstoets ook uitgezet bij de Inspectie van het hoger onderwijs en de ADR. De vragen en suggesties van de Inspectie zijn voor zover mogelijk verwerkt in deze regeling. Vanuit de ADR is geen reactie ontvangen.

6.2 Financiële gevolgen

Er worden geen financiële gevolgen of lasten verwacht als gevolg van deze wijzigingsregeling.

6.3 Regeldruk

De wijzigingen van de nadere vooropleidingseisen en de technische wijzigingen in de Ratho leiden niet tot aanvullende regeldruk voor instellingen. Het kunnen vaststellen van een numerus fixus op een of meerdere trajecten binnen een opleiding leidt ook niet tot extra regeldruk voor instellingen.

De wijzigingsregeling is voorgelegd voor toetsing op regeldruk aan het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR). Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A, subonderdeel 4, onderdeel I, onderdeel J, subonderdelen 1, 3 t/m 6, onderdeel K, subonderdeel 2

Rankingnummer wordt vervangen door de Nederlandse term 'rangnummer'.

Artikel I, onderdeel A, subonderdeel 5, onderdeel D, subonderdeel 3, onderdeel E, onderdeel F, onderdeel G, subonderdeel 1, onderdeel H, onderdeel J, subonderdeel 2, onderdeel K, subonderdeel 1

Voor de leesbaarheid van de regeling worden de begrippen 'fixustraject', 'traject' en 'variant' geïntroduceerd waarbij wordt duidelijk gemaakt dat als het gaat om selectie bij numerus fixus dit betrekking heeft op zowel opleidingen als trajecten.

Artikel I, onderdeel A, subonderdelen 1, t/m 3, onderdelen B en C

Deze wijzigingen betreffen het vervangen van de term 'kandidaat' of 'kandidaten' door 'aspirant-student' of 'aspirant-studenten' zodat het overeenkomt met de term gebruikt in de wet en de overige bepalingen in deze regeling.

Artikel I, onderdeel D, subonderdeel 1, onderdeel G, subonderdelen 2 t/m 4,

(artikel 4.1, tweede lid)

Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat een aspirant-student zich ieder jaar voor maximaal drie opleidingen mag aanmelden. Daarbinnen kan een aspirant-student op enig moment maximaal vier actieve verzoeken tot inschrijving hebben. Een verzoek tot inschrijving ziet altijd op een opleiding als geheel, of – bij fixustrajecten – een traject binnen de opleiding. Daarnaast worden verzoeken tot inschrijving bij verschillende varianten of trajecten van een opleiding apart geteld. Er zijn verschillende combinaties mogelijk: bij twee fixusopleidingen deelnemen aan selectie van twee fixustrajecten; of bij een fixusopleiding deelnemen aan de selectie voor drie trajecten en daarnaast nog de selectie bij een andere fixusopleiding.

Als de aspirant-student geen bewijs van toelating ontvangt voor een fixusopleiding of besluit geen bewijs van toelating te accepteren dan kan de aspirant-student tussen 15 april (het moment van bekendmaking van rangnummers) en 1 mei (uiterste datum voor aanmelding van opleiding zonder fixus) zijn verzoek(en) tot inschrijving aanpassen binnen de grens van ten hoogste vier varianten of trajecten bij ten hoogste drie opleidingen. Aanmelden voor een traject is op dat moment niet meer aan de orde omdat aanmelding op trajectniveau in de praktijk alleen gebeurt bij fixustrajecten waarvoor de uiterste aanmelddatum van 15 januari is verstreken.

(artikel 4.5, eerste lid)

Met deze wijziging wordt de formulering van het eerste lid verduidelijkt. Het gaat hier om het aantal keer dat een aspirant-student aan de selectieprocedure van een bepaalde opleiding mag deelnemen. De deelnames aan de selectieprocedure worden geteld per opleiding. Het is dus voor het aantal deelnames voor de selectieprocedure niet relevant voor hoeveel trajecten of varianten van een opleiding een aspirant-student zich in een bepaald studiejaar heeft aangemeld.

(artikel 4.5, lid 2a)

Dit lid maakt het mogelijk dat instellingen kunnen bepalen dat een aspirant-student zich in een bepaald studiejaar voor slechts één of enkele van de trajecten binnen de fixusopleiding mag aanmelden, in plaats van voor alle trajecten binnen de fixusopleiding tegelijkertijd.

(artikel 4.5, zesde lid)

Vanwege de aanpassingen in het eerste lid van dit artikel, wordt ook het zesde lid aangepast. Een aspirant-student die onverhoopt niet aan de (nadere) vooropleidingseisen voldoet, kan een verzoek indienen bij het instellingsbestuur om zijn deelname aan de selectie te laten vervallen zodat het niet meetelt voor het maximum dat in het eerste lid is vastgesteld.

Artikel I, onderdeel D, subonderdeel 2

Met deze wijziging is het verstrekken van het gegeven 'geboorteplaats' bij aanmelding voor een

opleiding van internationale studenten niet meer vereist.

Artikel I, onderdeel J, subonderdeel 7, onderdeel L, subonderdeel 4, onderdeel M, subonderdelen 4, 7, 15 en 20

Deze wijzigingen hebben betrekking op correcties, zoals een onjuiste verwijzing, onjuiste nadere vooropleidingseisen (of vermelding van een onjuist vak). De nadere vooropleidingseisen zijn gecorrigeerd voor: wo-bacheloropleiding 'Marine Sciences' in sector 'Landbouw en natuurlijke omgeving', associate degree opleidingen 'Dier- en veehouderij' en 'Melkveehouderij' in sector 'Landbouw en natuurlijke omgeving', hbo-bacheloropleidingen 'Bedrijfskunde en Agribusiness', 'Dier- en Veehouderij', 'Tuinbouw & Agribusiness' in sector 'Landbouw en natuurlijke omgeving'. Een andere correctie betreft een eerdere naamswijziging van de associate degree opleiding 'Automotive' in sector 'Techniek'.

Artikel I, onderdelen L t/m O

Met deze wijziging worden de aanduidingen 'Ad' en 'B' die voor een naam van de opleiding worden genoemd om te verduidelijken dat het om een associate degree opleiding of een bacheloropleiding gaat verwijderd. Deze aanduiding is niet langer nodig, omdat bij raadpleging in RIO blijkt of het om een associate degree of een bacheloropleiding gaat. Voorheen was die aanduiding voor verwerking in Croho noodzakelijk.

Artikel I, onderdelen L en K

De opleidingen die niet langer nadere vooropleidingseisen stellen worden uit de bijlagen A en B verwijderd.

Artikel I, onderdeel M, subonderdelen 1, 6, 9, 17, 24, 26 en 33

Deze wijzigingen betreffen versoepelingen van nadere vooropleidingseisen die hebben geresulteerd dat de opleidingen niet langer nadere vooropleidingseisen stellen en worden daarom uit de bijlage B verwijderd. Het gaat om associate degree-opleidingen 'Commercieel Management', 'Ondernemerschap & Retailmanagement' in sector 'Economie', 'Online Contentcreator' in zowel sector 'Economie' als sector 'Taal en cultuur', de hbo-bacheloropleiding 'Commerciële Economie' in sector 'Economie', 'Communication and Multimedia Design' en 'Mens en Techniek' in sector 'Techniek'.

Artikel I, onderdeel M, subonderdelen 24 en 33

Deze wijziging betreft een versoepeling van nadere vooropleidingseisen. Het gaat om de hbo-bacheloropleiding 'Applied Science' in sector 'Techniek'.

Artikel I, onderdeel M, subonderdelen 4, 7, 15, 20, 24, 29 en 33

De wijzigingen zien op het mogelijk maken van toelating van aspirant-studenten met een profiel dat zonder de genoemde aanvullende vakken, zoals scheikunde, geen toelating zou bieden. De reden voor het vervangen van # door vakken is tweeledig. Een reden is om het profiel met eventuele aanvullingen gelijkwaardig te stellen aan de profielen die toegang bieden. Andere reden is dat het in bepaalde gevallen onwenselijk is onderscheid te maken en aspirant-studenten met bepaalde profielen volledig uit te sluiten, terwijl het alleen gaat om specifieke vakken. Het gaat om associate degree opleidingen 'Diermanagement' in sector 'Landbouw en natuurlijke omgeving', 'Maritieme Techniek' in sector 'Techniek', hbo-bacheloropleidingen 'Biotechnologie' in sector 'Landbouw en natuurlijke omgeving' en 'Aviation', 'Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek', 'Built Environment', 'Chemie', 'Chemische Technologie', 'Engineering', 'Forensisch Onderzoek', 'Logistics Engineering', 'Maritieme Techniek', 'Technische Natuurkunde' en 'Engineering' in sector 'Techniek'.

Artikel I, onderdeel M, subonderdelen 24 en 33

Deze wijziging betreft zowel een versoepeling van nadere vooropleidingseisen als het vervangen van #. Het gaat om de hbo-bacheloropleiding 'Automotive' in sector 'Techniek'.

Artikel I, onderdeel M, subonderdelen 7 en 15, onderdeel N, subonderdeel 4

Deze wijzigingen betreffen een naamswijziging van de opleiding. Het gaat om de associate degree opleiding 'Energietransitie Engineer' in sector 'Techniek' en om de hbo-bacheloropleiding 'Interior Design' in sector 'Taal en cultuur'.

Artikel I, onderdeel L, subonderdeel 5, onderdeel M, subonderdelen 5 en 13

Een aantal opleidingen worden niet langer door de betreffende onderwijsinstelling(en) aangeboden en daarom worden deze verwijderd uit de Ratho. Het gaat om wo-bacheloropleiding 'Information Sciences' in sector 'Natuur' en associate degree-opleiding 'Onderwijsondersteuner Techniek' in sector 'Onderwijs'.

Artikel II Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking per 1 september 2024, met uitzondering van artikel I, onderdeel M, subonderdelen 24 en 33, de rijen 'Chemie' en 'Engineering' op verzoek van de onderwijsinstellingen.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins*